

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mráky a JUDr. Jakuba Camrda v právní věci žalobkyně: **B. Š.**, proti žalovaným: **1) Magistrát města Frýdku - Místku**, se sídlem Palackého 115, Frýdek - Místek, **2) Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 2. 2017, č. j. 19 Na 30/2016 - 37,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III.** Žalovaným **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala dne 25. 11. 2016 žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) proti postupu Magistrátu města Frýdek - Místek (dále jen „magistrát“) a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen „krajský úřad“) ve věci napadení její osoby dvěma strážníky Městské policie Frýdek - Místek (dále jen „městská policie“) dne 26. 7. 2015. Spolu s podanou žalobou požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů s odůvodněním, že nemá finanční prostředky k zaplacení soudních poplatků a služeb advokáta.

[2] V záhlaví označeným usnesením krajský soud zamítl stěžovatelčinu žádost o osvobození od soudních poplatků a její návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů. Žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl, neboť podmínkou pro osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), mimo jiné je, že nesmí jít o zjevně neúspěšný návrh, přičemž krajský soud stěžovatelčinu žalobu shledal jako zjevně neúspěšnou. Ustanovení zástupce z řad advokátů je pak dle § 35 odst. 8 s. ř. s. vázáno také na splnění podmínek pro osvobození od soudních

poplatků. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nesplnila podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nezbylo krajskému soudu než návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce z řad advokátů rovněž zamítnout.

[3] Usnesení krajského soudu napadla stěžovatelka kasační stížností. Konkrétně namítá, že krajský soud nesprávně posoudil její žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů. Rozhodnutí krajského soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci a na nesprávné interpretaci, neboť je zjevné, že se bez právní pomoci neobejde a nemá na ni finanční prostředky. Stěžovatelka se domnívá, že jsou u ní splněny zvlášť závažné důvody, pro které by měla být osvobozena od soudních poplatků. Předmětem žaloby je složitá věc po stránce skutkové i právní, která vyžaduje kvalifikovanou právní pomoc. Krajský soud napadeným usnesením porušil stěžovatelčino právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na právní pomoc zaručené v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud rozhodl, aniž by vzal v potaz všechny okolnosti případu stěžovatelčina napadení a zranění ze strany dvou strážníků městské policie, na které podala trestní oznámení. Krajský soud tedy kvalifikovaně neposoudil, zda je stěžovatelka schopna efektivně uplatňovat či bránit svá práva a zájmy. Současně stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

[5] Pokud jde o splnění poplatkové povinnosti v řízení o kasační stížnosti, v tomto řízení stěžovatelku poplatková povinnost nestíhá s ohledem na to, že její kasační stížnost nesměruje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Jak dále vyplývá ze zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu, stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti, která nesměruje proti meritornímu rozhodnutí krajského soudu, ani proti rozhodnutí, jímž se řízení před krajským soudem končí, nemusí rovněž splňovat podmínku dle § 105 odst. 2 s. ř. s. (povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právníckého vzdělání advokátem nebo jeho zaměstnancem nebo členem, který má vysokoškolské právnícké vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie).

[6] Stěžovatelka přes výše uvedené požádala o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, proto musel Nejvyšší správní soud o její žádosti rozhodnout. Nejvyšší správní soud podotýká, že podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se pro rozhodnutí o ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak je též nezbytná existence potřeby takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. Nejvyšší správní soud neshledal splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatelky. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, je zřejmé, čeho se

pokračování

stěžovatelka domáhá; přitom se v posuzované věci jedná o posouzení nikterak komplikované otázky, o které soud může rozhodnout na základě podané kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spise, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovatelce ustanovovat zástupce. Za uvedené situace tedy Nejvyšší správní soud návrh na ustanovení zástupce zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[10] Jednou z podmínek pro osvobození od soudních poplatků je tedy mimo jiné také to, že návrh nesmí být zjevně neúspěšný. Za zjevně neúspěšný návrh je dle judikatury Nejvyššího správního soudu nutno považovat takový návrh, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjištělná (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72).

[11] Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud správně vyhodnotil, že návrh stěžovatelky je zjevně neúspěšný a z tohoto důvodu zamítl její žádost o osvobození od soudních poplatků.

[12] V žalobě stěžovatelka namítala, že nebyla vyřízena její stížnost ve věci napadení její osoby dvěma strážníky městské policie ze dne 26. 7. 2015. Ze správního spisu zdejší soud zjistil, že magistrát zahájil dne 10. 11. 2015 na základě oznámení Policie České republiky ze dne 7. 8. 2015, č. j. KRPT-163535-14/PŘ-2015-070214, a městské policie ze dne 3. 8. 2015, č. j. VERA 07530/2015/MP, správní řízení ve věci spáchání přestupků dle § 47 odst. 1 písm. a) a § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v relevantním znění, kterých se měla dopustit stěžovatelka dne 26. 7. 2015 ve vestibulu vlakového nádraží ve Frýdku - Místku tím, že neuposlechla výzev strážníka městské policie a při zákroku městské policie kousla jednoho ze strážníků do ruky. Policie ČR k oznámení přestupku připojila také trestní oznámení stěžovatelky ze dne 27. 7. 2015, dle kterého měla být stěžovatelka dne 26. 7. 2015 napadena strážníky městské policie. Policie ČR stěžovatelce přípisem ze dne 21. 10. 2015 a 11. 11. 2015 sdělila, že ve věci jejího trestního oznámení nebyly zjištěny skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že by byl spáchán trestný čin či jiné protiprávní jednání spadající do kompetence Policie ČR. Stěžovatelka podala dne 9. 5. 2016 stížnost k magistrátu, v níž namítala, že neobdržela žádné vyrozumění či rozhodnutí ve věci týkající se napadení její osoby ze strany dvou strážníků městské policie ze dne 26. 7. 2015. Magistrát přípisem ze dne 11. 5. 2016 vyrozuměl stěžovatelku, že není

kompetentní k tomu, aby posuzoval postup strážníků městské policie, a proto předal dne 11. 5. 2016 její stížnost městské policii. Městská policie přípisem ze dne 16. 5. 2016 sdělila stěžovatelce, že zákrok strážníků byl vyvolán jejím protiprávním jednáním, přičemž proběhl v souladu se zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v relevantním znění (dále jen „zákon o obecní policii“), a byl adekvátní dané situaci. Dne 4. 7. 2016 stěžovatelka podala ke krajskému úřadu stížnost na postup magistrátu ve věci napadení její osoby strážníky městské policie dne 26. 7. 2015. Krajský úřad usnesením ze dne 20. 7. 2016, č. j. MSK 89515/2016, postoupil stížnost magistrátu s tím, že je příslušný k vyřízení této stížnosti. Přípisem ze dne 21. 7. 2016 pak krajský úřad stěžovatelce sdělil, že k projednání stížnosti ve smyslu § 175 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), je kompetentní magistrát, který je povinen prověřit skutečnosti ve stížnosti uvedené, neboť stížnost se podává u toho orgánu, který řízení vede. Magistrát přípisem ze dne 10. 8. 2016 stěžovatelce sdělil, že údajné napadení její osoby ze strany strážníků městské policie dne 26. 7. 2015 bylo řešeno Policií ČR, přičemž bylo uzavřeno, že nebyl spáchán žádný trestný čin či jiné protiprávní jednání spadající do kompetence Policie ČR. Magistrátu byly oznámeny pouze přestupky, kterých se měla dopustit stěžovatelka, oznámení ve věci napadení stěžovatelky ze strany strážníků městské policie nebylo vůči magistrátu učiněno, navíc by k jeho projednání nebyl kompetentní. Připomněl také, že o postoupení její stížnosti ze dne 9. 5. 2016 městské policii byla obratem vyrozuměna. Magistrát obdržel dne 29. 11. 2016 stížnost stěžovatelky, že neprojednal jemu postoupenou stížnost stěžovatelky krajským úřadem. Magistrát následně reagoval přípisem ze dne 9. 12. 2016, v němž uvedl, že přípisem ze dne 10. 8. 2016 již stěžovatelku vyrozuměl ve věci stížnosti, která mu byla postoupena krajským úřadem.

[13] Stížnost stěžovatelky, která se týká údajného napadení její osoby strážníky obecní policie dne 26. 7. 2015 a v níž si stěžuje, že uvedené napadení nebylo dosud projednáno, je, jak dovodil již krajský úřad, stížností dle § 175 správního řádu, respektive jako stížnost na příslušníky obecní policie, kterou je nutno vyřizovat dle speciálních pravidel vztahující se na úkony strážníků v době výkonu služby [viz § 102 odst. 2 písm. m) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v relevantním znění].

[14] Stížnost podle § 175 správního řádu je „*pouhým podnětem pro správní orgán např. k provedení úkonů v rámci služebního dohledu [...] a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony [...] na vyřízení stížnosti [...] není právní nárok a samotné její vyřízení ještě samo o sobě neznamená odstranění závadného stavu. Navíc o výsledku šetření a přijatých opatřeních se stěžovatel vyrozumívá, jen pokud o to požádal*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010 - 44, publ. pod č. 2339/2011 Sb. NSS). Stížnost je dohledovým či dozorovým prostředkem, který se realizuje mimo správní řízení. Výsledkem vyřízení stížnosti není správní rozhodnutí. Postup žalovaných nepředstavuje ani nezákonný zásah, proti němuž by byla přípustná obrana prostřednictvím žaloby ve správním soudnictví, neboť není zřejmé, jak by případným nevyřízením stížnosti mohla být stěžovatelka zkrácena na svých právech (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 244/2015 - 26, a ze dne 2. 2. 2017, č. j. 7 As 258/2016 - 26).

[15] Nejvyšší správní soud připouští, že skutkový stav se může zdát komplikovaný, nicméně ze spisového materiálu je zřejmé, že předmětná stížnost stěžovatelky byla

pokračování

vyřízena. Ačkoli z obsahu žaloby není zřejmé, čeho se konkrétně stěžovatelka domáhá, vzhledem k tomu, že výsledkem vyřízení stížnosti není správní rozhodnutí a postup správních orgánů nelze považovat ani za nezákonný zásah, jak bylo výše uvedeno, lze považovat její návrh za zjevně neúspěšný. Podmínky pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů nebyly tudíž splněny.

[16] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením navrhovateli zástupce, jímž může být i advokát, jestliže jsou u něho kumulativně splněny dvě podmínky, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytná potřeba takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení.

[17] Vzhledem k tomu, že u stěžovatelky nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nebyly u ní rovněž naplněny podmínky pro ustanovení zástupce z řad advokátů, jak již správně uvedl krajský soud v napadeném usnesení.

[18] Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že v projednávané věci nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů. Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační stížnost důvodnou a zamítl ji.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení o své kasační stížnosti úspěch neměla a žalovaným žádné náklady v tomto řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu